Beslutad 2014-02-01

Hälso- och sjukvårdspolitiskt program

Vänsterpartiet Västra Götaland

Din röst i regionen

Innehållsförteckning

Vård utan vinst 3

Vårdens finansiering 4

Folkhälsoarbete – att förebygga ohälsa och att främja hälsa 5

Mänskliga rättigheter 6

Personalen 6

Närsjukvård 7

Primärvården 7

Rehabilitering 8

Akutsjukvård 8

Sjukhusvård 9

Högspecialiserad vård 10

Öka insatserna mot den psykiska ohälsan 10

Psykiatri 11

Tandhälsa 11

FoU 12

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att: 12

Hälso- och sjukvårdspolitiskt program för Vänsterpartiet i Västra Götaland

En god och jämlik hälsa är ett av de viktigaste målen för hälso- och sjukvården. I Västra Götalandsregionen med sina 49 kommuner, med olika lokala förutsättningar är detta en utmaning. Det finns flera små kommuner med en befolkning runt femtusen innevånare samtidigt som det finns en kommun med över en halv miljon innevånare. En annan utmaning är de sociala och ekonomiska skillnaderna vilka har en stor inverkan på hälsan.

Vi anser att det inte ska gå att göra ekonomisk vinst på människors behov av vård, istället ska vårdbehovet vara det som styr resurserna. Allas rätt att vid behov ha tillgång till en god hälso- sjukvård är en av grundstenarna i den svenska välfärden. Vänsterpartiets hälso- och sjukvårdspolitik bygger på solidariteten mellan människor, vilket innebär en omfördelning mellan den som arbetar och är frisk och den som är sjuk och i behov av vård och omsorg. Denna rättighet måste även gälla asylsökande och papperslösa personer. Mycket av ohälsan grundläggs i unga år och beror på hur barn växer upp samt vilket stöd man får. Barnperspektivet ska genomsyra hälso- och sjukvårdens utveckling.

Ett bra möte med patienten är mycket viktigt för att invånarna i Västra Götaland ska känna förtroende för vården. Vi vill ha en tillåtande och mänsklig vård och omsorg, där personalen har tid för patienten och där patienten känner sig sedd. Social bakgrund, etnicitet, funktionsnedsättning eller sexuell läggning etc. ska inte påverka vilken vård man får. För att uppnå detta är det avgörande att regionen arbetar aktivt med ett normkritiskt förhållningssätt.

Kvinnor och män ska ha tillgång till vård utifrån könsspecifika behov och vården ska hålla lika god kvalitet oavsett patientens kön. Studier visar att män får dyrare medicin och dyrare behandlingar på flera vårdområden. Vänsterpartiet arbetar för en jämställd vård.

Vänsterpartiet i Västra Götaland har varit med och genomfört åtgärder som bidrar till ett jämställt och socialt hållbart Västra Götaland:

- Bidrag för glasögon och linser för barn och ungdomar upp till 16 år
- Fri tandvård för barn och ungdomar upp till 24 år
- Satsningar för jämställda löner
- Betald specialistutbildning för sjuksköterskor
- Betald kompetensutveckling för undersköterskor
- Satsning på Centrum för kultur och hälsa

Vård utan vinst

Genom en ökad marknadsstyrning och att släppa in vinsten som drivkraft i vården försvåras möjligheten att styra vården till dem med de största behoven. Att fördela vård med marknadsmekanismer fungerar mycket dåligt och alltför ofta blir resultatet att det är de som har det minsta behovet av vård som får mest vård. Rika och välutbildade grupper är friskare än andra och har de minsta

behoven av vård, samtidigt som de är mer benägna än andra grupper att söka vård.

Ersättningssystem som bygger på ett antal kronor per åtgärd, driver vårdföretagen till att utföra mesta möjliga behandlingar s.k. prestationer på kortast möjliga tid. Konsekvensen blir att det förebyggande folkhälsoarbetet såsom kostrådgivning, alkoholrådgivning, fysiska aktivitetsprogram, läkemedelsgenomgång, kartläggning av riskmiljöer och skadeförebyggande arbete försvinner.

Vänsterpartiet anser att den grundläggande principen vid fördelning av skattemedel till vården ska vara att det ska ske efter människors behov och inte efter företagens möjligheter till lönsamhet. Vinstsyftande företag ska inte kunna bedriva verksamhet med skattemedel. Det är inte rimligt att vår verksamhet i egen regi ska utarmas till förmån för privata aktörer.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill hålla marknad och vinstintressen utanför vården. Men privata aktörer utan vinstintresse – såsom icke vinstutdelande företag eller ideella föreningar – kan vara ett komplement till offentlig verksamhet och många gånger till nytta för berörda medborgare. I grunden måste dock samhället stå som garant för en likvärdig vård och omsorg för alla. Marknaden kommer aldrig att lösa vården och omsorgen på landsbygden. För att säkra tillgången på vård och omsorg och tillgången på läkemedel även i befolkningssvaga områden krävs därför att nödvändiga resurser tillförs via skattesystemet.

Vi anser att en demokratisk styrd, offentlig driven och skattefinansierad vård är det bästa sättet för att säkra jämlik och tillgänglig vård för invånarna i Västra Götaland och vård efter behov. Vi behöver inte fler vårdvalsmodeller för att öka patienternas valfrihet. Människors behov av vård ska säkras av en utbyggd primärvård i samarbete med specialistsjukvården och den kommunala sjukvården genom fungerande vårdkedjor. Regionens sjukvård styrs idag enligt en beställar-/utförarmodell som är en del av ett marknadstänk inom offentlig verksamhet. Vänsterpartiet föreslår därför en genomgripande översyn och utvärdering av hela modellen för styrning och fördelning av resurser inom regionen.

Vården ska ges utifrån värderingar om ett jämlikt och jämställt samhälle där ledorden är solidaritet, samverkan och helhetssyn. Dagens vårdvalsmodeller gynnar inte patienten utan enbart de privata företagens vinstintressen.

Vårdens finansiering

I framtiden kommer sjukvården att behöva mer pengar. Det enda sättet att klara framtidens vårdbehov är att slå vakt om en skattefinansierad vård. Ökat inslag av egenfinansiering, såsom höjda avgifter, privata försäkringar och skattesparkonton leder till att kostnaderna vältras över på de svårast sjuka. Privata försäkringar leder till ökade orättvisor och till att fel grupper prioriteras. Det mest effektiva sättet att minska framtidens vårdbehov är ett bra förebyggande och hälsofrämjande arbete och en primärvård av bra kvalitet och tydligt områdesansvar. Vänsterpartiet vill att primärvården ska vara avgiftsfri.

Den borgerliga regeringens försämring av statsbidragen till regioner och landsting är en direkt orsak till den situation som regionens sjukhus brottas med för att få en ekonomi i balans, och de tvingas många gånger fatta oönskade beslut om neddragningar inom sjukvården. Vänsterpartiet anser att staten måste ta ett större ansvar för välfärdens finansiering om vi skall kunna möta de utmaningar som hälso- och sjukvården står inför.

Folkhälsoarbete – att förebygga ohälsa och att främja hälsa

Folkhälsan måste uppmärksammas lokalt, regionalt och nationellt. Vi arbetar för en folkhälsopolitik med invånarnas behov i centrum och som har som mål att minska klassklyftorna inom hälsa och sjukvård. Rätten till bästa möjliga hälsa ska gälla alla oberoende av kön, samhällsklass, etnisk tillhörighet, sexuell läggning eller funktionsförmåga.

Regionen och kommunerna har ansvar för att bedriva ett hälsofrämjande arbete som berör alla invånare. Det förebyggande arbetet ska inte bara vara individinriktat. Det är viktigt att synliggöra sociala och ekonomiska förhållandena inom olika grupper och vilket samband som finns mellan dessa och olika sjukdomsgrupper. Vi vill utveckla den områdesbaserade bevakningen av ohälsan för att kunna sätta in resurser där de bäst behövs. Målinriktade insatser för att förebygga stora folksjukdomar som cancer, allergier, diabetes, fetma, stress, psykisk ohälsa och ökande missbruk ska göras.

Primärvården och skolhälsovården har en gemensam roll i ett offensivt folkhälsoarbete. Genom att utveckla undervisning och information om livsstilsfrågor, kost, motion och sex- och samlevnadsundervisning kan skolan tillsammans med ungdomsmottagningarna ge barn och ungdomar en bra grund så att barn och ungdomar kan få en hälsosam livsstil.

Sambandet mellan miljö och hälsa är uppenbar. Hälso- och sjukvården ska vara föregångare i arbetet mot utsläpp av gifter och att använda icke-kretsloppsbaserade produkter. Vilka ger sämre hälsa och är på lång sikt ett hot mot allt mänskligt och organiskt liv. Mat är en hälsofaktor och är en del av regionens ansvar. Utbudet av närproducerat, ekologisk odlad och vegetarisk mat med hög kvalitet ska öka och vara en självklarhet i våra verksamheter.

Goda arbetsvillkor såsom att ha inflytande över arbetsliv och den egna arbetstiden är hälsoskapande åtgärder. Friska arbetsplatser är avgörande för samhällets välstånd. Det måste vara möjligt för både kvinnor och män, arbetare och tjänstemän att kombinera heltidsarbete med föräldraskap och fritid utan att slita ut sig. För att uppnå det behövs en rad förbättringar i arbetslivet och i välfärdssystemen. Vänsterpartiet anser att alla människor har rätt att arbeta i en trygg och säker miljö där de kan utvecklas och där jämställdhet och gemenskap mellan arbetskamrater främjas. Ett långt yrkesverksamt liv ska kunna avslutas med hälsan i behåll. En arbetstidsförkortning leder till en förbättrad folkhälsa såsom minskade sjuktal och mer tid till återhämtning. Vänsterpartiet anser att en målmedveten strategi för att stegvis förkorta arbetstiden från dagens 40 till 30 timmar i veckan bör därför utarbetas.

Alltmer uppmärksammas kulturens betydelse för en god hälsa. Kulturellt skapande i alla dess former är både ett mål i sig och ett verktyg för att förstå och förändra samhället. Att delta i kulturlivet, som besökare, publik eller genom att själv spela, sjunga eller måla, är centralt för människors livskvalitet och personliga utveckling. Vänsterpartiets hälso- sjukvårdspolitik utgår från människans behov av meningsfulla sammanhang, där deltagande i kulturverksamheter främjar såväl somatisk som psykosomatisk hälsa. Vänsterpartiet anser att kulturens förebyggande och läkande effekter ska ges en roll i rehabilitering och behandling.

Mänskliga rättigheter

Vänsterpartiet vill särskilt lyfta fram arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Stödet till och samarbetet med kvinnojourerna i Västra Götaland bör utvecklas. All vårdpersonal ska ha utbildning om våld i nära relationer. Handlingsplaner måste finnas för vilka åtgärder man ska vidta när det visar sig att en patient blivit utsatt för våld i nära relationer.

Människor med funktionsnedsättning eller nedsatt arbetsförmåga har större risk att drabbas av arbetslöshet eller brist på sysselsättning vilket leder till minskade sociala kontakter och isolering från arbetslivet. I förlängningen kan de sociala sammanhangen brista som är nödvändiga för att man ska känna att man har ett meningsfullt liv. Detta påverkar i sin tur hälsan negativt. Därför verkar Vänsterpartiet för att utveckla olika åtgärder som motverkar denna utveckling ex. sociala kooperativ och andra sysselsättningsformer. Det är viktigt att kommun och region samarbetar med patient- och brukarorganisationer för att kunna hitta lösningar och bereda plats för människor med nedsatt arbetsförmåga.

I Västra Götaland ska Kunskapscentrum för sexuell hälsa ha fortsatt verksamhet med uppdraget att öka kunskapen om HBTQ personers livsvillkor i hela hälso- och sjukvården. Vänsterpartiet ska värna likvärdiga villkor i den reproduktiva vården, exempelvis gällande insemination av samkönade par och ensamstående. Vänsterpartiet anser att rätten att kunna korrigera sitt fysiska kön ska säkerställas genom tillräckliga resurser. Ökad kunskap om icke normativ könsidentitet gör att transpersoner lättare och snabbare kan få rätt kontakt med vården.

Personalen

Regionen måste bli ett föredöme som arbetsgivare. Arbetsmiljöns betydelse för hälsan är viktig. Även om den fysiska ohälsan fortfarande dominerar måste den psykosociala arbetsmiljön med ökad stress få större uppmärksamhet. Fler kvinnor än män drabbas av stressrelaterade sjukdomar. Anställda ska ha rätt till heltidsanställning och rimliga arbetstider. Grundbemanningen behöver ses över och förstärkas. En betald arbetstidsförkortning är en viktig personalpolitisk åtgärd för att säkerställa en bra arbetsmiljö och hög kvalité i vården.

Kvaliteten i vården kan höjas genom att fler sjuksköterskor och undersköterskor får möjlighet till kompetensutveckling. Västra Götaland står inför en stor utmaning när det gäller att säkra framtida personal- och kompetensförsörjning. Det råder stor brist på specialistutbildad personal. En anledning till bristen på

specialistsjuksköterskor är att sjuksköterskor oftast måste, till skillnad från läkare, ta tjänstledigt med studiemedel för att specialisera sig. En annan anledning är den dåliga löneutvecklingen, som gör att det inte lönar sig att gå en specialistutbildning. Vänsterpartiet satsar på specialistutbildning för sjuksköterskor som betalas av arbetsgivaren. Det höjer kvaliteten på vården och skapar arbetstillfällen genom vikariat för de anställda som vidareutbildar sig.

En reell arbetsplatsdemokrati behöver utvecklas där personalen kan få makt och inflytande över sin egen arbetssituation. Löneläget behöver kraftigt förbättras för många yrken inom hälso-och sjukvården. Osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män måste åtgärdas genom ett aktivt och medvetet jämställdhetsarbete.

Personalen är hälso- och sjukvårdens viktigaste resurs och patientens närmaste kontakt. Genom att satsa på bra löner, goda arbetsförhållanden och möjlighet till utveckling i arbetet kan hälso- och sjukvården bli ännu effektivare och mer hälsofrämjande.

Närsjukvård

Den vård patienter behöver ofta måste erbjudas nära. Till närsjukvården hör bl a primärvården, vård på särskilda boenden och i hemmet, avancerad sjukhusansluten hemsjukvård, psykiatri samt den öppna specialistvården. Närsjukvården ska svara för alla vanligt förekommande vårdinsatser där avståndet mellan patient och vårdgivare bör vara kort och tillgängligheten hög. Ny teknik och nya behandlingsformer möjliggör att en större andel vård kan erbjudas i patientens närmiljö. Vänsterpartiet vill utveckla närsjukvården.

En god närsjukvård ska kännetecknas av en god samverkan mellan olika vårdgivare där patientens behov är i fokus. Närsjukvården har ett särskilt ansvar för att patienterna känner trygghet i att man får rätt vård på rätt vårdnivå. De lokala sjukhusen har en viktig roll för utvecklingen av närsjukvården. Internmedicin och avancerad sjukvård i hemmet kommer i kontakt med de multisjuka och de i livets slutskede och har därför en viktig uppgift när det gäller att skapa trygghet för dessa patientgrupper. Utvecklingen av hemsjukvård och vård i livets slut - palliativ vård, ska vara prioriterad.

Primärvården

Vänsterpartiet anser att primärvården är sjukvårdens bas. Primärvården ska ha god kunskap om befolkningens behov i sitt område. Inom primärvården ska man ha identifierat de individer som har stort vårdbehov, men som kan ha svårt att få den vård de behöver. Framförallt gäller det människor med kronisk sjukdom och nedsatt självständighet på grund av nedsatt hälsa eller funktionsförmåga.

Primärvården ska vara lätt att få kontakt med och ska utvecklas så att den kan erbjuda en fast vårdkontakt och hembesök för de patienter som har av behov detta. Vänsterpartiet i Västra Götaland vill införa avgiftsfri primärvård. Den ska ha ett gott samarbete med övriga enheter inom närsjukvården och med specialistsjukvården. Primärvården ska samverka med andra organisationer för

att skapa förutsättning för att minska ohälsan i det geografiska området där man verkar.

Primärvården ska kännetecknas av teamarbete och en bred tillgång av olika kompetenser såsom dietist, kurator och psykolog. Barnmorskemottagningar (BMM), barnavårdcentraler (BVC), de lokala ungdomsmottagningarna och familjecentraler har en viktig uppgift i det hälsoförebyggande arbete och tillgången till dessa verksamheter måste säkras. Detta är verksamheter som verkligen hör till den nära vården och det ska finnas minst en familjecentral i varje kommun. Ungdomars rätt till information och stöd när det gäller sin kropp och sin sexualitet – oberoende av sina föräldrar – är oerhört viktig. Vi satsar och prioriterar arbetet med att upprätthålla en hög kvalitét och god tillgänglighet för ungdomsmottagningar för alla ungdomar, oavsett var i regionen de bor.

Det är människors behov av vård som ska styra primärvårdens utveckling och var vårdcentraler skall finnas. Vårdföretagens vinstintressen får inte avgöra var vårdcentraler skall etablera sig. Marknadsorienterade enheter gör det svårare att utveckla fungerande samverkan mellan olika specialiteter och ansvarsområden inom vårdsystemet, s.k. vårdkedjor. Resultatet blir att vårdtagare med ett sammansatt vårdbehov får stora problem att hitta rätt i vården och få den vård de behöver

Rehabilitering

Rehabilitering innebär insatser som syftar till att människor som drabbats av skada eller sjukdom ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Rehabiliteringen är en viktig del inom närsjukvården och den skall finnas inom primärvården och specialistsjukvården.

I många fall handlar det om att flera professioner behöver samverka i team tillsammans med patienten där kompetens av medicinsk, social och psykologisk art krävs i nära samarbete med kommun, arbetsförmedling m fl. Det kan handla om att komma tillbaka till boende efter en stroke eller få stöd i att återuppta arbete och annan meningsfull sysselsättning trots psykiska besvär eller kronisk smärta.

Ibland kan tekniska hjälpmedel vara till stor nytta för att klara det dagliga livets aktiviteter och då får inte plånboken avgöra möjligheten till val av hjälpmedel. All vård ska genomsyras av ett rehabiliterande synsätt och att upprätta individuella rehabiliteringsplaner måste vara rutin. Rätten till rehabilitering på lika villkor för alla patientgrupper måste tryggas. Rehabilitering är komplext och mångfacetterat och kan aldrig bli fullvärdigt i ett vårdvalssystem.

Akutsjukvård

En utvecklad närsjukvård kan möta en stor del av människors behov av akuta sjukvård. Det kan ske genom en utvecklad sjukvårdsrådgivning, primärvård och tillgång till avancerad hemsjukvård. Ambulanssjukvård och akutbilar kan idag erbjuda insatser i patientens hem- eller närmiljö. Utvecklingsinsatserna för att få

en bättre prehospital vård och tillgänglighet inom ambulanssjukvården måste fortsätta.

Vänsterpartiet arbetar för att personer med omfattande vårdbehov enklare ska få sina akuta bedömningar i hemmet. Genom ett utvecklat samarbete med kommunens hemsjukvård eller primärvården kan de äldre och de mest sjuka få vård på plats, transporteras till rätt vårdinstans utan onödiga omvägar eller mellanstopp. Vi vill öka möjligheten till direktinläggning och utveckla vårdkedjorna för vissa diagnoser eller patienter som har behov av särskilt omhändertagande.

Sjukhusens akutmottagningar ska finnas för dem med akuta behov som måste omhändertas och de ska kännetecknas av en god tillgänglighet. Vänsterpartiet arbetar för att det ska finnas fungerande akutmottagningar vid sjukhusen i Sahlgrenska Universitetssjukhuset, NU-sjukvården, Skövde, Lidköping, Borås, Alingsås och Kungälv. Innehåll och öppettider kan variera. Vi vill se en ökad lokal- och personalsamverkan mellan regionens jourcentraler och akutmottagningar för att underlätta att människor kommer till rätt vårdnivå.

Sjukhusvård

Nedskärningarna i den offentliga sektorn har inneburit färre vårdplatser. Det kan innebära överbeläggningar eller utlokaliseringar av patienter till annan avdelning där medarbetarna kan sakna rätt kompetens och utrustning. Planerade behandlingar måste ibland strykas med kort varsel för att vårdplatser saknas. I internationell jämförelse har Sverige mycket få antal vårdplatser per invånare. Bristen på vårdplatser påverkar även de anställdas arbetssituation negativt. Vänsterpartiet vill därför göra en satsning på fler vårdplatser så att behovet blir tillgodosett.

Men det krävs också andra åtgärder ex ökad möjlighet till dagsjukvård och en bättre uppföljning efter utskrivning. Regionens sjukhusvård ska ha ett bra samarbete med den kommunala hälso- och sjukvården och primärvården. Denna samverkan mellan kommunerna och regionens hälso- och sjukvård behöver förbättras. Inte minst då det gäller vården av de äldre och för de särskilt vårdbehövande är det viktigt att samverkan kommer till stånd och fungerar så bra som möjligt.

Den demografiska och medicinska utvecklingen gör att efterfrågan på vård ökar. Inom hälso- och sjukvården pågår en ökad specialisering. För vissa specialiteter behövs en ökad koncentration eller specialisering men det är också viktigt att det finns en helhet så att den vardagliga specialistsjukvården och sjukhusens utbildningsuppdrag säkras.

Utvecklingen med att profilera sjukhusen innebär många gånger en omfattande flyttkarusell av olika verksamheter – en omstrukturering i vilken nästan samtliga sjukhus i Västra Götaland berörs. Strukturförändringar av sådant slag kan i delar vara motiverat men det finns för många exempel där negativa effekter överväger de positiva resultaten. Utveckling och förändringar av sjukvården kräver ett mycket starkt och brett förankringsarbete för att bli lyckat och ska ske tillsammans med befolkning och personal i regionens samtliga

kommuner. Strukturförändringar måste genomgå en särskild risk- och konsekvensanalys innan beslut fattas. Först då kan vi få fram långsiktiga lösningar som befolkningen känner sig trygg med.

Tillgången till specialistsjukvård och akutsjukvård måste finnas även för dem som bor i mindre tätbefolkade områden. Innehållet i regionens sjukhus kan vara olika men de lokala sjukhusen har en viktig uppgift för att säkra framtidens hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvårdens resursfördelning måste ta hänsyn till detta. God vård och bra hälsa måste få kosta. Vi vill fördela vårdresurser efter behov, inte lönsamhet. Akutsjukhusen har en nyckelroll i vårdsystemet och ska drivas i offentlig regi. Vänsterpartiet ska föra en politik för hela Västra Götaland.

Högspecialiserad vård

Viss sjukvård är så kvalificerad och sällan förekommande att den inte kan eller ska tillhandahållas i hela regionen. Sahlgrenska Universitetssjukhuset är många gånger sista utposten i sjukvården och är det sjukhus som ska kunna erbjuda den mest specialiserade vården. Den högspecialiserade vården ska tilldelas resurser så att utvecklingen av den inte sker på bekostnad av länssjukvården.

Öka insatserna mot den psykiska ohälsan

Den psykiska ohälsan är i allt större utsträckning ett utbrett folkhälsoproblem. Det är den överlägset vanligaste orsaken till sjukskrivning och det är framför allt kvinnor som drabbas. Psykisk ohälsa kan drabba vem som helst och de som har problem löper större risk att få andra bekymmer med somatisk ohälsa, ekonomi, arbete eller annat. Grunden för den psykiska ohälsans ökning går att finna i sociala orsaker och det är viktigt med tidiga förebyggande insatser.

Grunden för den psykiska ohälsans ökning går att finna i sociala orsaker. Här är det viktigt med tidigt förebyggande insatser och grundläggande åtgärder mot samhällets orättvisor. Egenmakt och inflytande är nyckelord för att kunna återhämta sig på bästa sätt. Primärvården måste utvecklas så att den blir en verklig första linjens sjukvård inom psykiatrin för att kunna ge snabb hjälp. Vi vill utveckla samarbetet mellan primärvård och specialistpsykiatrin bland annat öka möjligheten till konsultinsatser. Det måste finnas snabb tillgång till psyko-social kompetens på vårdcentralen för dem som lider av psykisk ohälsa.

Psykisk ohälsa är ett av de största hälsoproblemen för barn och ungdomar i Sverige. Symtom på psykisk ohälsa är vanligare hos barn i familjer med akuta ekonomiska problem. För att kunna förbättra det psykiska välbefinnandet så krävs en fungerande samverkan mellan olika vårdnivåer och mellan olika huvudmän. Tidiga insatser måste alltid säkerställas och barn och unga får aldrig utsättas för hinder i vårdkedjan. Barn- och ungdomspsykiatrin måste arbeta mer konsultativt med elevhälsan, primärvården och ungdomsmottagningarna. Tillgången till psykolog måste förbättras inom primärvården.

Kunskap och synliggörande behövs också för att motverka den höga psykiska ohälsan och självmordsförsöken bland unga HBTQ-personer

Många äldre brottas med oro, ängslan, ångest och sömnproblem. En fjärdedel av alla självmord begås av personer över 65 år och risken att drabbas av depression är fyra gånger så hög som för andra vuxna. Insatser och åtgärder som motverkar psykisk ohälsa måste få ett större utrymme vid planering av en god äldrevård och omsorg.

Det ska finnas en nollvision i Västra Götaland när det gäller att förebygga självmord. Medvetenheten om vad som utgör riskfaktorer och vilka som utgör riskgrupper för självmord behöver öka på många håll i samhället. Kompetensen och samarbetet om självmordsförebyggande insatser måste öka.

Psykiatri

Vänsterpartiet anser att den psykiatriska vården måste förstärkas. Det behövs en satsning på vårdenheter med bra miljö och välutbildad personal. Slutenvården måste ha tillräckligt med vårdplatser och kompletteras med mer mellanvårdsformer så kallade sluten- öppenvårdsplatser (SLÖP), dagsjukvård och mobila team där specialist- och öppenvården inom psykiatrin samarbetar.

Gemensamma vårdformer behöver utvecklas i samarbete med kommunerna i Västra Götaland. Den psykiatriska vården måste kunna erbjuda såväl kvalificerad behandling såsom socialt stöd. Det bör finnas ett utbud av olika psykoterapiformer med såväl dynamisk som kognitiv inriktning. Läkemedel mot psykisk sjukdom skall användas på ett kvalificerat sätt och risk för övermedicinering ska uppmärksammas.

För att den psykiatriska vården ska vara verkningsfull krävs en helhetssyn på patientens livssituation. Den psykiatriska diagnosen kan inte ses som isolerad från problem med arbete, bostad, ekonomi och familj. Samverkan mellan region, kommun, försäkringskassa, arbetsförmedling måste utvecklas och säkerställas genom att individuella vårdplaner upprättas.

Närstående till personer med psykisk ohälsa lever ofta i en svår situation, i synnerhet barn vars föräldrar är sjuka. Anhörigstödet måste förbättras och barnens situation måste alltid uppmärksammas särskilt.

Psykiatrins utveckling förutsätter att det finns tillräckligt med personal och att den har rätt utbildning för att vården och omhändertagandet ska fungera bra. För att klara av framtida stora pensionsavgångar satsar Vänsterpartiet på fler utbildningsplatser och vidareutveckling för dem som arbetar inom psykiatrin.

Tandhälsa

Tandhälsan är idag ojämlikt fördelad inom Västra Götaland. En dålig tandhälsa leder till ökad risk för sjukdom och ohälsa. Särskilda insatser i socioekonomiskt utsatta områden måste göras för att vi skall få en bättre tandhälsa för hela befolkningen.

Vänsterpartiet anser att tänderna är en del av kroppen och att tandvården därmed ska jämställas med övrig sjukvård. Vi vill att Västra Götalandsregionen ska bli ett nationellt försöksområde för att pröva en modell där tandvården ingår i högkostnadsskyddet för hälso- och sjukvård.

Tandvården ska ha en förebyggande inriktning och vänsterpartiet vill fortsätta utveckla den avgiftsfria tandvården så att den gäller upp till 25 års ålder. Delbetalning - periodisering av tandvårdsavgiften ska alltid vara möjlig.

FoU

Privatiseringarna med den ökade konkurrensen förhindrar utvecklande samarbeten. Det har bl.a. visat sig att privata vårdgivare är mindre intresserade av att ta emot studenter eller delta i forskningsprojekt genom att samla in data och prover från patienter. Detta leder naturligtvis till stora problem för både forskning och utbildning inom hälso- och sjukvårdens område.

Forskningen inom hälso- och sjukvården ska ha en bredd. Den ska inte enbart bedrivas på de stora sjukhusen, utan även i primärvård och på mindre sjukhus. Den patientnära forskningen är viktig för att omvårdnad och behandlingsmetoder skall bli än mer patientfokuserade.

Vänsterpartiet i Västra Götaland vill att:

- Alla människor skall ha tillgång till en vård utifrån behov och av en lika god kvalitet
- Det ska finnas ett barnperspektiv inom hälso- och sjukvården
- Marknadsekonomi och vinstintressen ska hållas utanför vården
- Statsbidragen ska höjas och värdesäkras så att kommuner och Västra Götalandsregionen ska kunna tillhandahålla en god nivå på vård och omsorg.
- Primärvården ska vara avgiftsfri
- Personalpolitiken ska vara jämställd, med jämställda löner och säkra framtida behov av kompetens
- Personalen i Västra Götaland ska ha en god arbetsmiljö
- Den vård patienter behöver ofta skall erbjudas nära
- Satsningar på vården ska göras för att ge bästa möjliga vård i livets slutskede
- Akutvården ska utvecklas utifrån de äldres behov
- Det ska finnas fungerande akutmottagningar även på mindre sjukhus i Västra Götaland
- Det ska skapas fler vårdplatser i regionen så att behoven är tillgodosedda
- Tidiga insatser och en förstärkning av den psykiatriska vården görs för att kunna möta den växande psykiska ohälsan
- Stödet till anhöriga ska stärkas

- Omstruktureringar och utveckling av regionens alla sjukhus ska föregås av ett starkt och brett förankringsarbete
- Den avgiftsfria tandvården ska gälla upp till 25 års ålder.
- Delbetalning av tandvårdsavgiften ska alltid vara möjlig.
- Västra Götalandsregionen ska bli ett nationellt försöksområde där tandvården ingår i högkostnadsskyddet för hälso- och sjukvård
- Kulturens betydelse för hälsa och välfärd ska uppmärksammas

Antaget av Vänsterpartiets Representantskap Västra Götaland 2014-02-01